

ΟΝΟΜΑ: _____

Ενότητα 3 : Στη γη και στη θάλασσα

Γη και θάλασσα 1

Κυριολεξία και Μεταφορά

Κυριολεξία - Μεταφορά

Όταν οι λέξεις μιας πρότασης χρησιμοποιούνται με την πραγματική τους σημασία, τότε έχουμε **Κυριολεξία**.

Παράδειγμα Κυριολεξίας:

Μέθυσσε από το πολύ κρασί.

Αγόρασε ένα χρυσό δαχτυλίδι

Στα παραπάνω παραδείγματα έχουμε κυριολεξία, δηλαδή έχουμε κάτι πραγματικό, γιατί πράγματι μπορεί κάποιος να μεθύσει από κρασί ή να αγοράσει ένα χρυσό δαχτυλίδι.

Όταν όμως οι λέξεις δε χρησιμοποιούνται με την πραγματική τους σημασία, αλλά αποδίδουν μια ιδιότητα διαφορετική, που δεν υπάρχει στην πραγματικότητα, τότε έχουμε **Μεταφορά**.

Παράδειγμα Μεταφοράς:

Μέθυσσε από ευτυχία.

Ο Τάκης έχει χρυσή καρδιά.

Στα παραπάνω παραδείγματα έχουμε μεταφορά, διότι η ευτυχία δεν είναι κρασί για να μεθύσει κάποιος ούτε μπορεί κάποιος να έχει χρυσή καρδιά. Απλώς χρησιμοποιούμε τη λέξη αυτή για να δείξουμε τη μεγάλη ευτυχία ή πόσο καλός είναι κάποιος.

Με τη μεταφορά μπορούμε να αποδώσουμε πιο έντονα κάποια συναισθήματα κι έτσι να κάνουμε το λόγο μας πιο ζωντανό.

Παραδείγματα Κυριολεξίας και Μεταφοράς

Κυριολεξία

Ο αετός πετάει με τα φτερά του ανοιγμένα και ακίνητα.

Η Ελένη έριξε κάτω τα πράγματα που κρατούσε.

Ράβει το κουμπί στο παντελόνι της.

Γελάσαμε με το ανέκδοτο που μας είπε ο κύριός μας.

Μεταφορά

Σήμερα η ομάδα πετάει.

Ρίξε μια ματιά σε αυτό το βιβλίο.

Βρήκε το κουμπί του και τον κάνει ότι θέλει.

Απ' τη χαρά του γελάνε και τα μουστάκια του.

Ασκήσεις

1. Συμπληρώνω δίπλα σε κάθε πρόταση **Κ** για κυριολεξία και **Μ** για μεταφορά.

Η Αφροδίτη μασάει μια τσίχλα. _____

Ο Χρήστος παλεύει με τον Αντώνη. _____

Κόπηκε η καρδιά του στα δύο. _____

Ο Πέτρος μασάει τα λόγια του. _____

Το μήλο κόπηκε σε δύο κομμάτια. _____

Ο Χρήστος παλεύει με τα κύματα. _____

Η καρδιά του είναι πέτρα. _____

2. Γράφω μια μεταφορική φράση για καθεμιά από τις παρακάτω κυριολεξίες.

Τρώει όλο το φαγητό του.

Τον τρώει η ζήλια.

Η μητέρα έστρωσε το κρεβάτι.

Το πουλί πετάει.

Έσπασε δύο πιάτα.

Ο ήλιος λάμπει.

3. Γράφω μια κυριολεκτική φράση για καθεμιά από τις παρακάτω μεταφορές.

Βρήκε το κουμπί του.

Έραψε το κουμπί στο σακάκι του.

Ο Μπάμπης έχει κοφτερό μυαλό.

Τα παιδιά κρεμάστηκαν από τα χείλη του.

Πού ταξιδεύει ο νους σου;

Έφαγα τον κόσμο να σε βρω.
